Lietas arhīva Nr. A42-00943-24/25
ECLI:LV:ADRJRIT:2024:0426.A420094324.5.S

**Administratīvā rajona tiesa**
**Rīgas tiesu nams**
**SPRIEDUMS**
Latvijas tautas vārdā
Rīgā 2024.gada 26.aprīlī

Tiesa šādā sastāvā: tiesnesis Māris Markovs,

piedaloties pieteicējam /pers. A/ un pieteicēja pārstāvim zvērinātam advokātam Edijam Saulītim, kā arī atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicināto iestāžu Finanšu ministrijas pārstāvei /pers. B/ un Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvei /pers. C/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz pieteicēja /pers. A/ pieteikuma (reģ.Nr.11598) par Finanšu ministrijas 2023.gada 27.novembra lēmuma Nr.1.1-7/12/140 "Par /pers. A/ piemēroto disciplinārsodu" atcelšanu un zaudējumu atlīdzināšanu neizmaksātās darba algas apmērā laika periodā no 2023.gada 15.jūlija.

**Aprakstošā daļa**

[1] Ar Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – dienests) 2023.gada 13.aprīļa lēmumu Nr.A006-2.2/9.5/153 "Par disciplinārlietas ierosināšanu pret /pers. A/" (turpmāk – lēmums par disciplinārlietas ierosināšanu) tika ierosināta disciplinārlieta pret pieteicēju, dienesta Nodokļu un muitas policijas pārvaldes (turpmāk – pārvalde) Finanšu izlūkošanas daļas/amats/ (turpmāk arī – /amats/). Dienesta disciplinārlietas izskatīšanas komisija 2023.gada 14.jūlijā sagatavoja atzinumu Nr.A006-2.8/464 (turpmāk – atzinums) par disciplinārpārkāpuma konstatēšanu. Pamatojoties uz minēto atzinumu, ar dienesta 2023.gada 14.jūlija lēmumu Nr.A006-2.9/9.5/294 "Par disciplinārsoda piemērošanu pieteicējam un atbrīvošanu no darba" (turpmāk – sākotnējais lēmums) pieteicējam piemērots disciplinārsods – atbrīvošana no amata.

Nepiekrītot sākotnējam lēmumam, pieteicējs to apstrīdēja Finanšu ministrijā (turpmāk – ministrija). Ar ministrijas 2023.gada 27.novembra lēmumu Nr.1.1-7/12/140 "Par pieteicējam piemēroto disciplinārsodu" (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) sākotnējais lēmums atzīts par tiesisku.

Pārsūdzētais lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[1.1] Lietā ir strīds par to, vai pieteicējs: 1) apskatīja dienesta informācijas sistēmās esošās ziņas par /pers. E/, tam piederošajiem uzņēmumiem un transportlīdzekļiem, kā arī viņa radiniekiem personisko interešu vadīts; 2) izmantoja darba transportlīdzekli ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/ (turpmāk – dienesta transportlīdzeklis) braucienam uz /adrese A/, lai tiktos ar /pers. E/, personisko interešu vadīts.

[1.2] Pieteicējs 2023.gada 21.februārī dienesta informācijas sistēmās skatījās informāciju par /pers. E/ un ar dienesta transportlīdzekli devās uz tikšanos ar viņu. Starp pieteicēju un /pers. E/ pastāvēja līgumattiecības un minētā persona bija parādā pieteicējam naudas līdzekļus, kurus vēl nebija atgriezis par nesniegto pakalpojumu. Līdz ar to nepārprotami secināms, ka pieteicējam pastāvēja personiska interese noskaidrot informāciju par /pers. E/ un tikties ar viņu nolūkā atgriezt naudas līdzekļus.

[1.3] Ja pieteicējam bija aizdomas, ka persona, ar kuru viņam ir noslēgts līgums par pakalpojumu sniegšanu, veic noziedzīgas darbības, viņam par to bija jāinformē savs tiešais vadītājs, nevis vienpersoniski jāpieņem lēmums veikt izmeklēšanas darbības. Pieteicēja tiešais vadītājs nebija informēts.

[1.4] /pers. E/ naudas līdzekļus pieteicējam ir atgriezis 2023.gada 30.martā, savukārt pieteicēja ziņojums par /pers. E/ iespējamajām noziedzīgajām darbībām sagatavots 2023.gada 3.aprīlī. Tādējādi 2023.gada 30.martā /pers. E/ nevarēja būt zināms, ka par viņa iespējamu prettiesisku saimniecisko darbību sagatavots ziņojums. Turklāt pats pieteicējs ir norādījis, ka tikās ar /pers. E/ kā ar informācijas avotu un viņš nav zinājis ne pieteicēja uzvārdu, ne ieņemamo amatu. Līdz ar to nav saprotams, kā apstāklis, ka /pers. E/ atgrieza naudu par nesniegtu pakalpojumu 2023.gada 30.martā, varētu būt minētās personas tīša un apzināta rīcība, lai diskreditētu pieteicēju dienesta priekšā un turpinātu noziedzīgās darbības, izvairoties no nodokļu samaksas valsts ienākumos, kā arī, apzinoties, ka pieteicējs nevarēs sniegt liecības pret /pers. E/.

[1.5] Pieteicējs ir veicis darbības, kas pārsniedz amata pilnvaru robežas. Šā disciplinārpārkāpuma rezultātā tika nodarīts kaitējums valsts interesēm – dienesta cieņai un uzticībai, jo zinot, ka dienesta amatpersona izdara šādus pārkāpumus, zūd uzticība un cieņa dienestam. Tādējādi pieteicēja darbības ir viens vienots disciplinārpārkāpums, kas izpaudies vairākās darbībās un ir kvalificējams saskaņā ar Valsts civildienesta ierēdņu disciplināratbildības likuma (turpmāk – Disciplināratbildības likums) 37.panta otro daļu.

[1.6] Pārkvalificējot iespējamo disciplinārpārkāpumu un veicot grozījumus lēmumā, nav nozīmes tam, kurā disciplinārlietas izmeklēšanas posmā ir saņemta tāda informācija, kura ir par pamatu tam, lai šos grozījumus veiktu. Labas pārvaldības principa piemērošana nenozīmē, ka persona var prasīt no valsts pārvaldes iestādes prettiesisku rīcību.

[1.7] Disciplinārpārkāpums ir izdarīts ar nodomu, jo pieteicējs ir apzinājies savas rīcības prettiesisko raksturu, paredzējis tās nelabvēlīgās sekas un vēlējies vai apzināti pieļāvis šo seku iestāšanos.

[1.8] Pieteicēja izdarīto kaitējumu nav iespējams novērst, novēršot attiecīgā disciplinārpārkāpuma tiešās sekas. Tiesiskā valstī sabiedrība ir ieinteresēta, lai valsts pārvaldes reputācija būtu nevainojama, kas attiecīgi ir reducējams arī uz tajā kalpojošiem ierēdņiem. Tādējādi piemērotais disciplinārsoda veids ir samērīgs ar izdarīto disciplinārpārkāpumu un tā raksturu.

[2] Pieteicējs nepiekrita pārsūdzētajam lēmumam un vērsās ar pieteikumu tiesā. Pieteikums pamatots ar turpmāk minēto.

[2.1] Visā civildienesta pildīšanas laikā no 1996.gada 9.decembra līdz 2023.gada aprīlim pieteicējam nav bijusi ierosināta neviena disciplinārlieta.

Pieteicējs ir priekšzīmīgi un atbildīgi pildījis savus dienesta pienākumus dienestā, ievērojot normatīvos aktus un iestādes iekšējo darba kārtību.

[2.2] Atzinums un sākotnējais lēmums netika nosūtīts savlaicīgi, bet gan tikai pēc pieteicēja pieprasījuma, tādējādi pieteicējs nevarēja pilnvērtīgi izmantot apstrīdēšanas termiņu, jo tas saīsinājās par vairākām dienām. Turklāt iestādes nepamatoti novilcināja disciplinārlietas izskatīšanu. Lieta tika skatīta krietni ilgāk par likumā noteikto viena mēneša termiņu, nenorādot objektīvus iemeslus izskatīšanas pagarināšanai.

[2.3] Gan dienesta transportlīdzekļa izmantošana, gan ziņas no dienesta informācijas sistēmas bija saistītas ar pieteicēja amata pienākumu veikšanu. Ņemot vērā pieteicēja amata pienākumu specifiku, ziņas bija nepieciešamas, lai atklātu un novērstu noziedzīgu nodarījumu valsts nodokļu un nodevu jomā. Pieteicējam bija tiesības veikt pārrunas ar informācijas avotu un informācijas avoti nevienam netiek atklāti.

[2.4] Dienesta informācijas sistēmu lietošanai un informācijas apskatei nav noteikts atsevišķs saskaņojums no tiešā vadītāja vai pārvaldes vadības, jo informācijas sistēmas lietošana notiek lietvedībā esošo operatīvās uzskaites lietu, resorisko pārbaužu vai ziņojumu sagatavošanas laikā, kā arī saskaņā ar galvenā finanšu inspektora amata aprakstu. Vērā ņemams, ka pārvaldē notika resoriskā pārbaude saistībā ar /pers. E/ iespējamiem noziedzīgiem nodarījumiem.

[2.5] Pieteicēja tiešā vadītāja paskaidrojumos paustais apliecina, ka pieteicējs sagatavoja ziņojumu un starp pieteicēju un /pers. E/ nepastāv interešu konflikts likuma izpratnē.

[2.6] Apstāklis, ka /pers. E/ atgrieza naudu par pieteicējam nesniegtu pakalpojumu, ir nejauša sakritība un visticamāk tīša un apzināta rīcība, lai diskreditētu pieteicēju un turpinātu noziedzīgās darbības. Turklāt /pers. E/ apzinājās, ka pieteicējs nevarēs sniegt liecības pret viņu.

[2.7] Pieteicējs nav ne politiķis, ne iestādes augsta ranga amatpersona, nav publiski atpazīstama amatpersona, lai viņu kāds varētu sasaistīt ar visu iestādi un valsti. Līdz ar to pieteicējs ar savu rīcību nevar būt diskreditējis sevi, iestādi un pat valsti.

[2.8] Pieteicēja izpratni par amatpersonas pienākumiem un atbildību apliecina ilggadējais, nevainojamais darbs un dienests valsts pārvaldē. Komisija nenosauc, kādai jābūt vēlamajai attieksmei un kādām "morāli ētiskajām īpašībām" jāpiemīt personai, lai tā varētu strādāt dienestā.

[2.9] Iestādes nav norādījušas, kādu konkrētu un būtisku kaitējumu pieteicējs nodarījis. Lēmumos vien norādīts uz tādu kaitējumu, kas, iespējams, tiktu nodarīts. Pārsūdzētajā lēmumā nav norādīts, kā tieši izpaudies kaitējums valsts interesēm, kā tas vērtēts un izmērīts.

[2.10] Piemērotais sods pēc daudzu gadu apzinīgi pildīta civildienesta ir netaisnīgs un nav samērīgs ar izdarīto pārkāpumu.

[3] Tiesā saņemtajos rakstveida paskaidrojumos ministrija pieteicēja pieteikumu neatzīst un lūdz to noraidīt, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādītajiem argumentiem. Papildus paskaidro turpmāk minēto.

[3.1] Pārsūdzētajā lēmumā ir konkrēti norādīts, kā pieteicējs diskreditējis sevi, iestādi un valsti. Savukārt apgalvojums, ka pieteicējs nav ne politiķis, ne iestādes augsta ranga amatpersona, nav publiski atpazīstama amatpersona, lai pieteicēju kāds varētu sasaistīt ar visu iestādi un valsti, norāda uz pieteicēja subjektīvo attieksmi pret valsts pārvaldes iekārtu.

[3.2] Pieteicējs 2023.gada 18.aprīļa, 24.maija un 19.jūnija paskaidrojumos sniedza dažādu un pretrunīgu informāciju par savu pazīšanos, darījumiem un tikšanos ar /pers. E/.

[3.3] Lai objektīvi izskatītu pieteicēja apstrīdēšanas iesniegumu, komisijas locekļiem bija nepieciešams iepazīties ar disciplinārlietas materiāliem, veikt informācijas analīzi, pētot gan tiesu praksi, gan izvērtējot disciplinārlietā esošo pierādījumu kopumu, kā arī sasaukt komisijas sanāksmes viedokļu apmaiņai un rakstveidā sagatavot pamatotu lēmumu. Līdz ar to iesnieguma izskatīšanas termiņš tika pagarināts līdz 2023.gada 1.decembrim, lēmumā norādot iemeslu termiņa pagarināšanai, kā arī nekavējoties lēmumu paziņojot pieteicējam. Turklāt izskatīšana netika pagarināta ilgāk par likumā noteikto termiņu.

[3.4] Pārsūdzētajā lēmumā vairākkārt norādīts, kāda attieksme un morāli ētiskās īpašības tiek sagaidītas no civildienesta ierēdņa, piemēram, dienesta amatpersonai jābūt godprātīgai, jārīkojas atbilstoši attiecīgā valsts varas atzara, konkrētās institūcijas vērtībām un jābūt padziļinātai izpratnei par amatam izvirzītajām profesionālās ētikas un augstas uzvedības kultūras normām, pēdējai gan pastāvot apziņā, gan izpaužoties rīcībās.

[4] Tiesā saņemtajos rakstveida paskaidrojumos dienests pieteikumu neatzīst un lūdz to noraidīt, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādītajiem argumentiem. Papildus paskaidro turpmāk minēto.

[4.1] Disciplinārlietas izskatīšanas termiņš tika pagarināts, lai saņemtu papildupaskaidrojumus, un tāpēc, ka lietas izmeklēšanas gaitā mainījās komisijas sastāvs.

[4.2] Lietā netika konstatēts, kur pieteicējs uzturējās Valmierā un Strenčos, lietā netika vērtēti pieteicēja radītie zaudējumi, izmantojot dienesta transportlīdzekli.

[4.3] Pieteicējam bija jāapzinās, ka viņa veikto darbību sekas ietekmē ne tikai viņu kā pilsoni, bet arī iestādi, kuru viņš pārstāv.

[4.4] Kritiski vērtējama pieteicēja sniegtā informācija, ka /pers. E/ viņam naudas līdzekļus atdevis ar nodomu tādējādi kaitēt, jo šādā gadījumā viņam būtu jāzina, ka pieteicējs ir veicis kādas darbības.

[4.5] Dienests atzinumā ir konstatējis, ka pieteicējam nepiemīt godprātība, spēja rīkoties atbilstoši iestādes iekšējiem normatīvajiem aktiem un kārtībai, un normatīvo aktu prasībām.

[5] Tiesas sēdē pieteicējs un pieteicēja pārstāvis uzturēja iesniegto pieteikumu, pamatojoties uz tajā norādītajiem argumentiem. Papildus norādīja, ka lietā nav vērtēts, ka pieteicēja amata pienākumus 98% veido operatīvais darbs. To regulē citi normatīvie akti, piemēram, Operatīvās darbības likums. Iestāde nav norādījusi, vai pieteicējs rīkojās kā operatīvas darbības subjekts vai amatpersona.

Ministrijas pārstāve un dienesta pārstāve tiesas sēdē pieteikumu neatzina, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā, kā arī paskaidrojumos tiesai norādītiem motīviem.

Ministrijas pārstāve papildus paskaidroja, ka pieteicējs pats 2023.gada 26.maija paskaidrojumā norādījis, ka netika veikta operatīvā darbība likumā noteiktajā kārtībā.

**Motīvu daļa**

[6] Lietā ir strīds par to, vai pieteicējs pamatoti saukts pie disciplināratbildības, proti, vai pārsūdzētais lēmums ir tiesisks un pamatots. Līdz ar to tiesai jāpārbauda, vai ministrija, piemērojot pieteicējam disciplinārsodu – atbrīvošanu no amata – ir ievērojusi procesuālās un materiālās tiesību normas.

Pieteicējs ir disciplināri sodīts par Disciplināratbildības likuma 37.panta otrajā daļā noteiktā disciplinārpārkāpuma – darbības, kas pārsniedz amata pilnvaru robežas, ja tās dēļ valsts interesēm nodarīts būtisks kaitējums – izdarīšanu.

Disciplināratbildības likuma 37.panta otrajā daļā paredzētajam disciplinārpārkāpumam ir salikts sastāvs. Proti, tajā ir paredzēta atbildība par rīcību, ja šīs rīcības rezultātā iestājušās normā noteiktās kaitīgās sekas. Lai sauktu pieteicēju pie atbildības saskaņā ar Disciplināratbildības likuma 37.panta otro daļu, jāpārbauda, vai rīcības rezultātā nodarīts būtisks kaitējums un kāda ir pieteicēja attieksme pret izdarīto *(sal. Tiesu prakse lietās par valsts*

*dienestu. 2007.–2015. Tiesu prakses apkopojums. Augstākā tiesa, 2015, 77.lpp. Pieejams: (http://at.gov.lv/lv/judikatura/tiesu-prakses-apkopojumi/administrativajas-tiesibas/).* Tātad secīgi jāpārbauda, vai pieteicēja rīcības rezultātā nodarīts būtisks kaitējums

Pārsūdzētajā lēmumā konstatēts, ka:

1) pieteicējs 2023.gada 21.februārī dienesta informācijas sistēmās ir skatījies informāciju par fiziskām personām /pers. E/, /pers. G/, /pers. H/, /pers. I/ un juridiskām personām SIA "/pers. J/" un SIA /pers. F/, kā arī skatījies informāciju par /pers. E/ turējumā esošo transportlīdzekli *AUDI A6 Avant*. Turklāt 2023.gada 9.martā pieteicējs skatījies informāciju par /pers. E/ brāļa /pers. E/ transportlīdzekli *Opel Astra Station Wagon;*

2) pieteicējs 2023.gada 21.februārī bez pamatojuma, kas apliecinātu darba uzdevumu veikšanu, darba laikā izmatojis dienesta transportlīdzekli braucienam uz /adrese A/, lai tiktos ar /pers. E/.

Tas nozīmē, ka lietā tiesai jānoskaidro, vai pieteicējs ir izdarījis minētos pārkāpumus un vai viņa nodarījumā ir disciplinārpārkāpuma sastāvs.

[7] Likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" 11.panta pirmā daļa noteic, ka valsts amatpersonai ir aizliegts, pildot valsts amatpersonas pienākumus, veikt darbības, kurās šī valsts amatpersona ir personiski vai mantiski ieinteresēta.

Minētā likuma 19.pants noteic, ka informāciju, kas valsts amatpersonai ir pieejama saskaņā ar valsts amatpersonas amata pienākumu pildīšanu, aizliegts prettiesiski izpaust vai izmantot mērķiem, kas nav saistīti ar valsts amatpersonas amata pienākumu veikšanu vai konkrētu darba uzdevumu pildīšanu.

Informācijas atklātības likuma 5.panta pirmā daļa noteic, ka ierobežotas pieejamības informācija ir tāda informācija, kura ir paredzēta ierobežotam personu lokam sakarā ar darba vai dienesta pienākumu veikšanu un kuras izpaušana šīs informācijas rakstura un satura dēļ apgrūtina vai var apgrūtināt iestādes darbību, nodara vai var nodarīt kaitējumu personu likumiskajām interesēm.

No minētajām normām secināms, ka informācijas sistēmas, kas pieejamas pieteicējam amatu pienākumu veikšanai, izmantojamas tikai šim mērķim.

Vienlaikus tiesību normas par ierobežotas pieejamības informāciju saturošu dokumentu apriti dienestā un dienesta informācijas sistēmu lietošanu ir ietvertas dažādos dienesta iekšējos noteikumos kā tas redzams no pārsūdzētā lēmuma pamatojuma.

[8] Saskaņā ar Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 5.$^{2}$panta otro daļu publiskas personas īpašumā, valdījumā vai lietošanā esošais autotransports, tajā skaitā operatīvais transports, izmantojams tikai dienesta, darba, amata pienākumu pildīšanai.

Minētā panta trešā daļa noteic, ka autotransporta lietošana darba vajadzībām ir tāda autotransporta lietošana, kas nepieciešama amatpersonas vai darbinieka darba pienākumu pildīšanai, nodrošinot publiskas personas vai publiskas personas institūcijas iestādes funkciju izpildi.

No minētajām tiesību normām secināms, ka dienesta īpašumā, lietošanā vai valdījumā esošie transportlīdzekļi izmantojami tikai darba pienākumu veikšanai. Pieteicējs uzņēmies atbildību par dienesta transportlīdzekli un tā izmantošanu 2021.gada 8.jūlijā, parakstot saistību rakstu par materiālo atbildību.

[9] Dienests pārbaudījis informāciju un lietā iesniegtās ziņas par pieteicēja veiktajām darbībām informācijas sistēmās. No minētā apkopojuma redzams, ka pieteicējs 2023.gada 21.februārī informācijas sistēmās ieguvis informāciju par pārsūdzētajā lēmumā norādītajām fiziskajām un juridiskajām personām, kā arī transportlīdzekļiem. Tas, ka pieteicēja apskatītā informācija par transportlīdzekļiem attiecas uz lēmumā norādītajām personām, redzams no CSDD Informatīvās sistēmas izdrukām.

No pārvaldes 2023.gada 2.maijā sniegtās informācijas un tai pievienotās dienesta transportlīdzekļa pieturvietu atskaites redzams, ka pieteicēja lietošanā nodotajam transportlīdzeklim 2023.gada 21.februārī reģistrētas pieturvietas: 1) /adrese B/; 2) /adrese C/; 3) /adrese D/; 4) /adrese E/; 5) /adrese F/; 6) /adrese G//adrese/. Tāds pats dienesta transportlīdzekļa maršruts redzams arī no iesniegtās ceļazīmes.

Lietā nav strīda, ka pieteicējs minētās darbības faktiski ir veicis, bet strīds pastāv par to novērtējumu, proti, vai tās saistītas ar pieteicēja amata pienākumu veikšanu.

[10] Pārbaudot lietā esošos pierādījumus par to, vai pieteicējam ir bijis pazīstams /pers. E/, tiesa konstatē turpmāk minēto:

1) pieteicējs 2023.gada 3.aprīlī sagatavojis ziņojumu, ka viņa rīcībā ir informācija, ka /pers. E/ organizē saimniecisko darbību, nemaksājot nodokļus un legalizējot nelikumīgi iegūtus līdzekļus. Ziņojumā pieteicējs nenorāda nekādu informāciju par personisko saistību ar minēto personu un paša pieredzi darījumos ar viņu;

2) pieteicējs 2023.gada 18.aprīlī disciplinārlietu komisijai sniedzis paskaidrojumu, ka 2023.gada sākumā viņam personiski, kā arī dažādiem avotiem tapis zināms, ka /pers. E/, iespējams, izkrāpj naudas līdzekļus no Latvijas juridiskām un fiziskām personām;

3) pieteicējs 2023.gada 26.maija komisijas sēdē paskaidrojis, ka /pers. E/ iepriekš nav īsti pazinis, zinājis tikai viņa vārdu un transportlīdzekļa reģistrācijas numuru, pēc kā arī tikusi meklēta informācija informācijas sistēmās;

4) pieteicējs 2023.gada 19.jūnija paskaidrojumā norādījis, ka jau iepriekš bijis pazīstams ar /pers. E/ un 2022.gadā vienojies, ka viņš sniegs pieteicējam ar apkures sistēmu saistītu pakalpojumu;

5) pārvalde 2023.gada 2.jūnijā sniegusi papildu informāciju, no kuras pielikumā pievienotajiem dokumentiem izriet, ka pieteicējs ar /pers. E/ bija iepriekš pazīstams un starp viņiem, iespējams, pastāv līgumiskās attiecības vai cita veida darījumi;

6) tiesas sēdē pieteicējs paskaidroja, ka /pers. E/ zinājis iepriekš, kopīgi paziņas izmantojuši viņa pakalpojumus.

No iepriekš minētā tiesa secina, ka pieteicējs sākotnēji nav sniedzis informāciju, ka viņu ar /pers. E/ saista arī civiltiesiski darījumi un ka pieteicēja rīcībā esošā informācija par /pers. E/ ir saistīta ar paša pieteicēja privāto vienošanos ar viņu.

[11] No pieteicēja 2023.gada 19.jūnija paskaidrojuma izriet, ka viņš 2022.gada 26.septembrī un 2023.gada 15.janvārī veicis samaksu /pers. E/, bet /pers. E/ neveica norunātās darbības noteiktajā termiņā. Pieteicējs norāda, ka līdz 2023.gada 15.februārim, sazinoties apmēram divas reizes nedēļā, no /pers. E/ bija sapratis, ka viņš saņemto naudu ir iemaksājis uzņēmumu kontos, nevis iegādājies nepieciešamās iekārtas. Paskaidrojumā arī norādīts, ka uz *2023.gada 30.martu /pers. E/ atgrieza iepriekš saņemto naudu.*

Tiesas sēdē pieteicējs paskaidroja, ka /pers. E/ naudu atdevis pirms ziņojuma sagatavošanas.

No minētā tiesa secina, ka pieteicējs par /pers. E/ informāciju vācis un uz tikšanos devies laikā, kad viņam pastāvēja strīds par naudas līdzekļu atdošanu. Tiesas ieskatā, ir mazs ticams, ka starp naudas līdzekļu atdošanu un pieteicēja tikšanos ar minēto personu nepastāv saistība.

[12] Par brauciena mērķi pieteicējs 2023.gada 18.aprīļa paskaidrojumā norādījis, ka 2023.gada 21.februārī bijusi norunāta tikšanās Valmierā ar informācijas avotu, kas bija sniedzis informāciju, uz kuras pamata bija uzsākta operatīvā izziņa Nr.4083s. Tikšanās mutiski bijusi saskaņota ar tiešo vadītāju /pers. N/. Ierodoties Valmierā, minētā persona uz telefona zvaniem neatbildēja, tāpēc tikšanās nenotika. Tā kā /pers. E/ bijis pazīstams, piezvanījis tam un sarunājis tikšanos Strenčos.

Dienesta pārvalde 2023.gada 26.aprīlī komisijai sniegusi informāciju, ka pieteicējs 2023.gada 21.februārī informējis par iespējamu tikšanos ar informācijas avotu, kurai tika saņemts mutisks tiešā vadītāja saskaņojums. /pers. N/ komisijas 2023.gada 26.maija sēdē paskaidrojis, ka pieteicējs saskaņojis 2023.gada 21.februārī tikties ar informācijas avotu, bet informācija par tikšanās vietu nav tikusi norādīta.

Pieteicējs 2023.gada 26.maija komisijas sēdē paskaidrojis, ka brauciens uz Valmieru tika ieplānots, lai tiktos ar informācijas avotu, un tas tika saskaņots ar tiešo vadītāju.

Savukārt pārvalde 2023.gada 24.maijā sniegusi informāciju, ka operatīvā izziņa Nr.4083s nav nekādā veidā saistīta ar pieteicēja iespējamo pārkāpumu. Tāpat arī /pers. N/ komisijas sēdē paskaidrojis, ka minētā izziņa nav saistīta ar iespējamo pieteicēja pārkāpumu un dienesta transportlīdzekļa izmantošanu.

Lai arī pieteicējs norāda, ka par tikšanos Valmierā 2023.gada 21.februārī informējis /pers. N/, no dienesta Iekšējās drošības pārvaldes 2023.gada 24.aprīlī sniegtās informācijas un /pers. N/ komisijas sēdē sniegtā paskaidrojuma secināms, ka darbību veikšana attiecībā uz /pers. E/ ir bijusi tieši pieteicēja iniciatīva, nevis vadītāja uzdevums vai norādījums.

Tiesa nepiešķir ticamību pieteicēja paskaidrotajam, ka viņš uz Valmieru devies, lai satiktu kādu citu personu, nevis /pers. E/, jo pieteicēja norādītā operatīvā izziņa to nepamato. Tāpat arī nav loģiska izskaidrojuma tam, ja pieteicējs 2023.gada 21.februārī neplānoja satikt /pers. E/, kāpēc pirms brauciena viņš no informācijas sistēmām ieguva ziņas par minēto personu.

[13] No iepriekš minētajiem pierādījumiem un paskaidrojumiem tiesa secina, ka pieteicējs informācijas sistēmās esošas ziņas par /pers. E/, viņam piederošajiem uzņēmumiem un transportlīdzekļiem, kā arī tā radiniekiem ieguvis personisku motīvu vadīts. No pieteicēja paskaidrojumiem un lietā esošajiem pierādījumiem secināms, ka pieteicējs ir bijis pazīstams ar /pers. E/ un viņam ar to ir bijuši civiltiesiski darījumi.

Tiesa nepiešķir ticamību pieteicēja norādītajam, ka viņš attiecībā uz /pers. E/ rīkojies tikai ar nolūku atklāt iespējamos noziedzīgos nodarījumus.

Pieteicējam, ņemot vērā lielo pieredzi, vajadzēja apzināties, ka, pat ja /pers. E/ rīcībā saskatāmas noziedzīga nodarījuma pazīmes un pats pieteicējs cietis no šīs rīcības, pieteicējs pats nevar izmeklēt vai pārbaudīt šādu gadījumu, lai neradītu šaubas par objektivitāti. Iepazīstoties ar ierobežotas pieejamības informāciju, pieteicējs nevarēja neapzināties savas rīcības prettiesiskumu.

Pieteicēja izdarītā pārkāpuma kaitīgums izpaužas tādējādi, ka ierobežotās pieejamības informācija nebija nepieciešama pieteicēja dienesta pienākumu veikšanai. Atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.panta trešajai un ceturtajai daļai valsts pārvalde darbojas sabiedrības interesēs, un valsts pārvaldei, atsevišķai iestādei vai amatpersonai, īstenojot valsts pārvaldes funkcijas, nav savu interešu. Tas ir viens no valsts pārvaldes darbības pamatprincipiem. Izskatāmajā gadījumā ierobežotās pieejamības informācija bija domāta tikai un vienīgi dienesta vajadzībām un amata pienākumu veikšanai.

Tāpat arī tiesa atzīst, ka pieteicēja brauciens 2023.gada 21.februārī uz Strenčiem nebija saistīts ar dienesta pienākumu pildīšanu, kas nozīmē, ka pieteicējs dienesta transportlīdzekli izmantoja savām personīgajām, nevis darba vajadzībām.

Tā kā pieteicējs ir apzinājies savas rīcības prettiesisko raksturu, secināms, ka pārkāpums ir izdarīts ar nodomu.

[14] Pieteicējs uzsver, ka gan ziņu iegūšana no informācijas sistēmām, gan dienesta transportlīdzekļa izmantošana bija saistīta ar dienesta pienākumiem un bija nepieciešama, lai atklātu un novērstu noziedzīgu nodarījumu nodokļu un nodevu jomā, kas ir pieteicēja darba uzdevums.

Saskaņā ar Operatīvās darbības likuma 1.pantu operatīvā darbība ir valsts institūciju tiesiska darbība, kuras subjektiem, īstenojot operatīvās darbības pasākumus, jāaizsargā sabiedrība no kriminālsodāmiem apdraudējumiem, jānodrošina valsts noslēpuma aizsardzība un tiesiskums, vēršoties pret personām, kas to apdraud. Operatīvās darbības uzdevumi noteikti Operatīvās darbības likuma 2.panta pirmajā daļā, savukārt panta otrā daļa noteic, ka operatīvās darbības pasākumi citu uzdevumu un mērķu īstenošanai ir aizliegti.

Tāpat arī Operatīvās darbībās likuma 24.panta pirmā daļa noteic, ka operatīvās darbības pasākumu gaitā iegūtā informācija ir klasificējama kā ierobežotas pieejamības informācija vai valsts noslēpuma objekts. Šādu informāciju kā pierādījumu kriminālprocesā drīkst izmantot tikai Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

No minētājām normām izriet, ka operatīvās darbības veikšana ir stingri reglamentēta, kā arī operatīvās darbības rezultātā iegūtajai informācijai ir īpašs statuss. Minētais pamatojams, no vienas puses, ar operatīvās darbības pasākumu būtisku iejaukšanos personu pamattiesībās, bet, no otras puses, nepieciešamību operatīvās darbības subjektu īstenotos pasākumus slēpt no personām, pret kurām tie vērsti.

Tiesa piekrīt pieteicējam tajā, ka atbilstoši amata aprakstam pieteicēja pienākums bija veikt operatīvās darbības pasākumus, lai atklātu un novērstu noziedzīgu nodarījumu, to izdarījušo personu un pierādījumu avotu noskaidrošanai, bet tas nevar būt pamatojums veikt darbības, kurās pieteicējs pats personiski ir ieinteresēts.

Pieteicējs norāda, ka ziņu iegūšanai no informācijas sistēmas nav noteikts īpašs saskaņojums no tiešā vadītāja vai pārvaldes.

Tiesa minētajam piekrīt, bet tas nozīmē, ka atbildība par to izmantošanu gulstas tieši uz pieteicēju un viņam jābūt tik apzinīgam, lai pieejamos informācijas resursus izmantotu tikai dienesta pienākumu veikšanai.

[15] Pieteicējs norāda, ka /pers. E/ parāda atdošana par pieteicējam nesniegtu pakalpojumu ir nejauša sakritība un visticamāk /pers. E/ tīša un apzināta rīcība, lai diskreditētu pieteicēju.

No pieteicēja paskaidrojumiem izriet, ka viņš uzskata, ka /pers. E/ nezināja par pieteicēja darba vietu, turklāt pieteicējs uz to neesot atsaucies. Ja pieņemtu, ka pieteicēja versija ir patiesa, tad nav izskaidrojams tas, kā minētā persona varēja rīkoties ar nodomu kaitēt pieteicējam, ja viņam nebija zināms, ar ko pieteicējs nodarbojas. Tāpēc šis arguments ir pretrunā ar kopējo pieteicēja pozīciju.

[16] Saskaņā ar Valsts civildienesta likuma 15.panta pirmās daļas 1.punktu ierēdņa pienākums ir ievērot Satversmi, Latvijai saistošas starptautisko tiesību normas, likumus un citus normatīvos aktus. Atbilstoši Valsts civildienesta likuma 15.panta pirmās daļas 3.punktam ierēdņa pamatpienākumi ir apzinīgi, izrādot personisko iniciatīvu un darbojoties sabiedrības interesēs, pildīt amata pienākumus, priekšniecības likumīgos rīkojumus, atbildēt par savu darbību normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un ievērot Ministru kabineta noteiktos ierēdņa uzvedības principus.

No minētajām tiesību normām izriet, ka ierēdņa pienākumos ietilpst ne tikai ievērot ārējos un iekšējos normatīvos aktus, kā arī priekšniecības likumīgos rīkojumus, bet arī ne mazāk svarīgs ir ierēdņa pienākums darboties sabiedrības interesēs.

Saskaņā ar Disciplināratbildības likuma 15.panta ceturto daļu par būtisku kaitējumu uzskatāms disciplinārpārkāpuma rezultātā radīts tāds kaitējums svarīgām valsts vai sabiedrības interesēm, kuru nav iespējams novērst, novēršot attiecīgā disciplinārpārkāpuma tiešās sekas. Savukārt Disciplināratbildības likuma 15.panta piektā daļa noteic, ka ar būtisku kaitējumu valsts interesēm uzskatāma ierēdņa apzināta nepakļaušanās likumam, rīkojumam, tiesas spriedumam, ja šīs nepakļaušanās rezultātā zudusi uzticība disciplinārpārkāpuma izdarītājam kā valsts amatpersonai.

No minētajām tiesību normām izriet, lai atzītu, ka disciplinārpārkāpuma rezultātā ir radīts būtisks kaitējums valsts interesēm, nav jākonstatē, ka kaitējums vai zaudējumi ir faktiski radīti. Pietiek ar konstatējumu, ka attiecīgā pārkāpuma dēļ zaudējumi vai kaitējums varēja rasties.

No stabilām judikatūras atziņām izriet, ka vispārīgi ikkatrs rupjš valsts amatpersonas pieļauts normatīvo aktu pārkāpums mazina valsts pārvaldes iestādes prestižu un sabiedrības uzticēšanos iestādei. Amatpersonas pārkāpuma būtiskais kaitējums izpaužas apstāklī, ka šāda nodarījuma izdarīšana pati par sevi stipri kaitē sabiedrības uzticībai valsts pārvaldei. Principā vienmēr, kad nodarījumu izdara valsts amatpersonas, šis apstāklis vērtējams kā vainu pastiprinošs apstāklis. Tiesiskā valstī šis princips ir svarīgs, jo nevar likt vienlīdzības zīmi starp nodarījumu, ko izdarījusi privātpersona, un nodarījumu, ko izdarījusi amatpersona, pildot dienesta pienākumus *(Senāta 2012.gada 13.jūlija sprieduma lietā Nr.SKA344/2012 14.punkts)*.

Tas, cik lielu kaitējumu valsts interesēm (iestādes un valsts pārvaldes reputācijai) radījis ierēdņa pieļauts pārkāpums, lielā mērā ir atkarīgs no šī pārkāpuma rakstura – no tā, vai tas pieļauts apzināti, vai tas pieļauts kādu subjektīvu interešu īstenošanai, vai tomēr pieļauts neapzināti, piemēram, nepareizi interpretējot kādu tiesību normu vai nepareizi novērtējot lietā esošos pierādījumus, vai kādu citu apstākļu dēļ.

Tiesa piekrīt pārsūdzētajā lēmumā minētajiem secinājumiem, ka pieteicējs ir apzināti pieļāvis disciplinārpārkāpumu. Tiesai nav šaubu, ka pieteicējam ir zināmi ārējie un iekšējie tiesību akti, kas regulē viņa amata pienākumu izpildi un ar atbildību saistītos jautājumus. Ņemot vērā disciplinārpārkāpuma izdarīšanas faktisko izpausmi un pieteicēja vainas formu – nodomu, nav pamata apšaubīt jau atzinumā izdarīto secinājumu, ka pieteicējs ir nodarījis arī būtisku kaitējumu valsts interesēm, kas ir pamats pārkāpuma kvalifikācijai atbilstoši Disciplināratbildības likuma 37.panta otrajai daļai. Pieteicējs ar savu rīcību ir veicinājis situāciju, ka sabiedrībā rodas iespaids, ka amatpersonas var savu dienesta stāvokli izmantot personisku motīvu vadītas. Tas, ka par pārkāpumu nav uzzinājis plašs personu loks, nenozīmē, ka pārkāpums nav radījis šādas sekas.

[17] Pieteicējs norāda, ka disciplinārlieta uzsākta par, iespējams, notikušo pilnvaru pārsniegšanu un amata pienākumu nekvalitatīvu pildīšanu. Tikai ar 2023.gada 14.jūlija lēmumu pārkāpums pārkvalificēts uz Disciplināratbildības likuma 37.panta otro daļu.

No lietas materiāliem redzams, ka ar lēmumu par disciplinārlietas ierosināšanu tika ierosināta disciplinārlieta par Disciplināratbildības likuma 37.panta pirmajā daļā noteiktā disciplinārpārkāpuma "pilnvaru pārsniegšana" un 36.panta pirmajā daļā noteiktā disciplinārpārkāpuma "amata pienākumu nekvalitatīva pildīšana, tajā skaitā tiesību aktiem neatbilstoša rīcība ar finanšu līdzekļiem" iespējamo izdarīšanu. Lēmums par disciplinārlietas ierosināšanu pieņemts, pamatojoties uz dienesta Iekšējās drošības pārvaldes 2023.gada 6.aprīlī sniegto informāciju par pieteicēja veiktajām darbībām un iespējamā pārkāpuma sākotnējo izvērtējumu.

Ar dienesta 2023.gada 14.jūnija lēmumu pieteicēja iespējami izdarītie pārkāpumi pārkvalificēti uz Dicciplināratbildības likuma 37.panta otrajā daļā noteikto disciplinārpārkāpumu "pilnvaru pārsniegšana, ja tā dēļ valsts interesēm nodarīts būtisks kaitējums" un uz 36.panta trešajā daļā noteikto disciplinārpārkāpumu "amata pienākumu nekvalitatīva pildīšana, tajā skaitā tiesību aktiem neatbilstoša rīcība ar finanšu līdzekļiem, nolūkā īstenot personiskās intereses".

Saskaņā ar Disciplināratbildības likuma 18.panta otro daļu lēmumā par disciplinārlietas ierosināšanu norāda: 1) iespējamā disciplinārpārkāpuma izdarīšanas apstākļus, 2) pārkāpto tiesību normu un iespējamo šā likuma VI nodaļā paredzētā disciplinārpārkāpuma kvalifikāciju, 3) ierēdņa vārdu, uzvārdu un amatu, 4) cietušo, ja tāds ir, 5) iestādi, kas izskata disciplinārlietu, vai disciplinārlietas izmeklētāju, 6) citu nepieciešamo informāciju.

Pārbaudījusi lēmumu par disciplinārlietas ierosināšanu pret pieteicēju, tiesa secina, ka tajā norādīti pieteicēja iespējamā disciplinārpārkāpuma izdarīšanas apstākļi. Tiesa atzīst, ka gan no minētā lēmuma, gan no pieteicējam uzdotajiem jautājumiem, pieprasot informāciju, pieteicējs varēja saprast un saprata, saistībā ar kādu pārkāpumu viņam jāsniedz paskaidrojumi, lai varētu veidot savu aizstāvības pozīciju. Tādēļ tiesai nav pamata uzskatīt, ka pieteicējam disciplinārlietā nebūtu dotas tiesības pienācīgi sevi aizstāvēt. Tas, ka notikusi iespējamā pārkāpuma kvalifikācijas maiņa, nemaina lietas būtību, proti, apstākļus, kuri ir lietas pamatā.

[18] Pieteicējs pieteikumā uzsver, ka dienestā strādā ilgstoši un visā šajā laikā pret pieteicēju nav bijusi ierosināta neviena disciplinārlieta, kas nozīmē, ka pieteicējs savus pienākumus veicis priekšzīmīgi.

No dienesta 2023.gada 24.jūlija izziņas redzams, ka pieteicējs darbu dienestā sācis 1996.gada 9.decembrī un līdz šim strādājis dažādos amatos. Izziņā norādīts, ka līdz 2023.gada aprīlim pieteicējam nav bijušas disciplinārlietas.

Tiesa konstatē, ka pārsūdzētajā lēmumā un atzinumā sniegts vērtējums, ka pieteicēja pieļautais disciplinārpārkāpums uzskatāms par tādu, kura rezultātā dienests zaudē sabiedrības uzticību. Līdz ar to dienests un ministrija pēc būtības secināja, ka pieteicēja līdzšinējā dienesta gaita neatsver pieteicēja pieļautā disciplinārpārkāpuma smagumu. Konkrētajā gadījumā disciplinārpārkāpuma smaguma dēļ minētajam apsvērumam nav izšķirošas nozīmes.

[19] Pieteicējs norāda, ka dienests pieļāvis procesuālu pārkāpumu, jo līdz ar sākotnējo lēmumu netika izsniegts atzinums. Procesuālais pārkāpums kavējis pieteicēju aizstāvēt aizskartās tiesības.

No lietas materiāliem redzams, ka sākotnējais lēmums un atzinums pieteicējam nosūtīti 2023.gada 17.jūlijā, proti, nākamajā darba dienā pēc to parakstīšanas. Līdz ar to tiesa nekonstatē pārkāpumu un uzskata, ka atzinuma un sākotnējā lēmuma paziņošana veikta savlaicīgi.

[20] Pieteicējs norāda, ka dienests disciplinārlietu neizskatīja mēneša laikā, nepamatoti novilcinot tās izskatīšanu.

Saskaņā ar Disciplināratbildības likuma 25.panta pirmo daļu lēmumu disciplinārlietā pieņem viena mēneša laikā no disciplinārlietas ierosināšanas dienas.

Minētā panta otrā daļa noteic, ka disciplinārlietas izskatīšanas termiņu var pagarināt Administratīvā procesa likumā noteiktajos gadījumos un noteiktajā kārtībā.

Administratīvā procesa likuma 64.panta otrā daļa noteic, ja objektīvu iemeslu dēļ mēneša termiņu nav iespējams ievērot, iestāde to var pagarināt uz laiku, ne ilgāku par četriem mēnešiem no iesnieguma saņemšanas dienas, par to paziņojot iesniedzējam. Ja nepieciešama ilgstoša faktu konstatācija, administratīvā akta izdošanas termiņu ar motivētu lēmumu, par to paziņojot iesniedzējam, var pagarināt līdz gadam tā iestāde, kurā administratīvo aktu var apstrīdēt.

Tātad disciplinārlietas izskatīšanas laiks maksimāli var tikt pagarināts līdz vienam gadam.

Termiņa pagarinājums paredzēts, lai iestāde objektīvās izmeklēšanas ietvaros iegūtu visu nepieciešamo informāciju un pieņemtu objektīvu lēmumu. Nepieciešamās informācijas iegūšana un pareiza procesuālo darbību veikšana ir arī iesniedzēja interesēs, jo samazina iespējas, ka administratīvais akts apstrīdēšanas vai pārsūdzēšanas procesā varētu tikt atcelts. Tomēr iestādei, pagarinot termiņu, ir jābūt pamatotam iemeslam to darīt. Termiņa pagarinājums ir pieļaujams vienīgi nolūkā, lai iestādei būtu iespēja noskaidrot visus lietā nepieciešamos apstākļus objektīva lēmuma pieņemšanai. (sk. *J.Briede 64. panta komentārs. Grām.: Administratīvā procesa likuma komentāri. A un B daļa. Dr.iur. J.Briedes zinātniskajā redakcijā. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2013, 608., 611. – 613. lpp.*).

No minētā izriet, ka administratīvā akta izdošanas termiņu var pagarināt, ja pastāv objektīvi apstākļi, kuru dēļ nav iespējams administratīvo aktu izdot viena mēneša laikā.

Šajā lietā disciplinārlietas izskatīšanas termiņš pagarināts ar dienesta ģenerāldirektora 2023.gada 15.maija lēmumu, norādot, ka komisijai

nepieciešams pieprasīt papildu informāciju no pārvaldes, kā arī saņemt /pers. N/ un pieteicēja mutvārdu paskaidrojumu un sagatavot atzinumu par lietā konstatētajiem apstākļiem.

No lietas materiāliem redzams, ka 2023.gada 15.maijā /pers. N/ nosūtīts pieprasījums par dalību komisijas sēdē un 2023.gada 16.maijā nosūtīts pieprasījums pārvaldei. Tāpat arī pieteicējs uzklausīts 2023.gada 26.maija komisijas sēdē.

No minētā tiesa secina, ka disciplinārlietas izskatīšanas termiņš pagarināts pamatoti, proti, komisija konstatēja nepieciešamību iegūt papildu pierādījumus. Pierādījumu pieprasīšana un personu uzaicināšana uz komisijas sēdi nav bijusi patvaļīga vai formāla, bet, kā redzams no lietas apstākļiem, bijusi saistīta ar iepriekš saņemto informāciju un tās precizēšanu. Tiesa nekonstatē, ka dienests būtu pieļāvis procesuālu pārkāpumu, pagarinot disciplinārlietas izskatīšanas termiņu.

[21] Pieteicējs norāda, ka ministrija apstrīdēšanas iesniegumu neizskatīja mēneša laikā.

Apstrīdēšanas iesniegums atbilstoši Administratīvā procesa likuma 64.panta pirmajai daļai izskatāms viena mēneša laikā, bet arī tas var tikt pagarināts 64.panta otrajā daļā paredzētajā kārtībā.

Ministrija pieteicēja apstrīdēšanas iesnieguma izskatīšanas termiņu pagarinājusi ar 2023.gada 23.augusta lēmumu, norādot, ka termiņš tiek pagarināts, jo, lai objektīvi izvērtētu iesniegumā norādītos apstākļus, ministrija ir saņēmusi papildu paskaidrojumus un informāciju no dienesta, un ir nepieciešams laiks, lai izvērtētu saņemto informāciju. Apstrīdēšanas iesnieguma izskatīšanas termiņš pagarināts līdz 2023.gada 1.decembrim.

Šāds vispārīgs pamatojums pats par sevi nav atzīstams par objektīvu pamatu pagarināt apstrīdēšanas iesnieguma izskatīšanas termiņu. Tas daudzkārt un konsekventi ir atzīts tiesu praksē, izskatot sūdzības par iestāžu lēmumiem pagarināt administratīvā akta izdošanas termiņu (*piemēram, Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 12.februāra lēmums lietā Nr.A420294713, 2017.gada 2.jūnija lēmums lietā Nr.A420204917, 2021.gada 8.jūlija lēmums lietā Nr.A420187321).*

Iesnieguma izskatīšanas termiņa pagarinājums pieļaujams vienīgi nolūkā, lai iestādei būtu iespēja noskaidrot visus lietā nepieciešamos apstākļus objektīva lēmuma pieņemšanai. No lietas materiāliem redzams, ka ministrija dienestam 2023.gada 4.augustā ir nosūtījusi pieprasījumu iesniegt pieteicēja disciplinārlietas materiālus. Dienests paskaidrojumu un pieprasītos materiālus iesniedzis noteiktajā termiņā 2023.gada 18.augustā. Tātad ministrijas rīcībā bija visa lietas izskatīšanai nepieciešamā un pieejamā informācija. Ministrijas norādītais pamatojums lielākā vai mazākā mērā attiecināms uz katra administratīvā akta apstrīdēšanas gadījumu, jo apstrīdētā administratīvā akta tiesiskuma pārbaude nav iedomājama bez apstrīdēšanas iesniegumā norādīto argumentu un lietā savākto pierādījumu pārbaudes. Tiesai ir saprotams, ka atsevišķos gadījumos administratīvā akta apjoma dēļ lietas materiālu vispusīga izpēte un kvalitatīva izvērtēšana var prasīt laiku, tomēr konkrētajā gadījumā tiesa nekonstatē, ka lieta būtu tik apjomīga, lai apstrīdēšanas iesnieguma izskatīšana būtu pagarināma uz četriem mēnešiem.

Tāpēc tiesa atzīst, ka ministrija, izskatot apstrīdēšanas iesniegumu, ir pieļāvusi procesuālu pārkāpumu.

Vienlaikus, novērtējot procesuālo pārkāpumu, secināms, ka tas nav vērtējams kā būtisks, jo attiecīgā ministrijas rīcība nav radījusi tādas sekas, kas ietekmētu pārsūdzētā lēmuma saturu un tiesiskumu.

[22] Disciplināratbildības likuma 37.panta otrā daļa paredz dažādu sankciju veidus – mēnešalgas samazināšana uz laiku no trim mēnešiem līdz vienam gadam, ieturot līdz 20 procentiem no mēnešalgas, pazemināšana amatā uz laiku līdz trim gadiem, atbrīvošana no amata vai atbrīvošana no amata bez tiesībām vienu gadu pretendēt uz amatu valsts pārvaldē.

Pieteicējam piemērots sods – atbrīvošana no amata.

Saskaņā ar Disciplināratbildības likuma 12.panta pirmo daļu, nosakot disciplinārsodu, ņem vērā izdarītā disciplinārpārkāpuma raksturu un tā radīto kaitējumu, ierēdņa vainas formu, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus, kā arī attiecīgajā dienestā esošo riska pakāpi radīt mantiskos zaudējumus vieglas neuzmanības gadījumā.

Lēmums par disciplinārsoda piemērošanu ir satura izvēles administratīvais akts. Tas nozīmē, ka, pieņemot lēmumu, ir jāizdara lietderības apsvērumi par to, kurš no soda

veidiem ir vispiemērotākais, atbilstošākais un samērīgākais. Savukārt tiesai rīcības brīvības kontrolē ir jāpārbauda, vai iestāde nav pieļāvusi kļūdas rīcības brīvības izmantošanā – vai rīcības brīvība nav pārsniegta, vai tā ir izmantota un izmantota pareizi.

Konkrētajā gadījumā attiecīgās tiesību normas ietvaros piemērojamo sodu iestāde noteikusi, atzīstot, ka pieteicējs pārkāpumu izdarījis ar nodomu. No lietas materiāliem izriet, ka ministrija ir ņēmusi vērā izdarītā disciplinārpārkāpuma raksturu un tā radīto kaitējumu.

Novērtējot pieteicējam piemērotā disciplinārsoda pamatotību un samērīgumu, tiesa to atzīst par atbilstošu un samērīgu viņa izdarītajam disciplinārpārkāpumam. Tiesas ieskatā, nav konstatējami arī apstākļi, kas liecinātu, ka par konkrētajiem pārkāpumiem piemērotais disciplinārsods būtu nesamērīgs vai patvaļīgi izvēlēts. Pārsūdzētajā lēmumā ir pamatoti iestādes apsvērumi un norādīti to motīvi, ir izskaidrots, kāpēc pieteicēja rīcība uzskatāma par disciplinārpārkāpumu un kāpēc tiek piemērots šāds sods.

[23] Apkopojot visu iepriekš minēto, tiesa secina, ka pārsūdzētais lēmums ir pamatots un tiesisks.

[24] Pieteicējs 2024.gada 29.janvāra pieteikuma papildinājumos norādījis, ka līdz atlīdzināt zaudējumus nesaņemtās algas apmērā par visu piespiedu kavējuma laiku no 2023.gada 15.jūlija.

Administratīvā procesa likuma 92.pants noteic, ka ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai nemantisko kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību.

Saskaņā ar Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 4.panta pirmo daļu iestāde zaudējumu var nodarīt ar darbību, izdodot prettiesisku administratīvo aktu vai veicot prettiesisku faktisko rīcību, vai arī ar bezdarbību, ja iestādei bija pienākums rīkoties, bet tā prettiesiski nav rīkojusies.

Prasījums par zaudējumu atlīdzinājumu ir pakārtots prasījumam par administratīvā akta vai pieļauta procesuālā pārkāpuma tiesiskumu. No minētā izriet, ka persona var prasīt atlīdzinājumu, ja atlīdzinājuma pamatā ir personas nepamatots tiesību aizskārums. Nepamatotu tiesību aizskārumu var radīt prettiesisks administratīvais akts vai cita iestādes rīcība publisko tiesību jomā. Konkrētajā gadījumā pārsūdzētais lēmums nav atzīts par prettiesisku – tātad nav konstatējams zaudējuma atlīdzinājuma pamats. Līdz ar to prasījums par zaudējumu atlīdzinājumu ir noraidāms kā nepamatots.

**Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. – 251. pantu un 289. – 291. pantu, tiesa

**nosprieda**

**noraidīt** /pers. A/ pieteikuma (reģ.Nr.11598) par Finanšu ministrijas 2023.gada 27.novembra lēmuma Nr.1.1-7/12/140 "Par /pers. A/ piemēroto disciplinārsodu" atcelšanu un zaudējumu atlīdzināšanu neizmaksātās darba algas apmērā laika periodā no 2023.gada 15.jūlija.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis Māris Markovs